

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

ร่างพระราชบัญญัตินี้ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังนี้ หมวด ๑ การทวงถามหนี้ หมวด ๒ การกำกับดูแลและตรวจสอบ หมวด ๓ บทกำหนดโทษ แบ่งออกเป็นโทษทางปกครองและโทษอาญา และบทเฉพาะกาล โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ขอบเขตการใช้บังคับ

กฎหมายนี้กำกับดูแลการทวงถามหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ โดยคุ้มครองเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น

๒. การจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้จะต้องจดทะเบียนกับนายทะเบียนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งขึ้น โดยหาก ผู้ประกอบธุรกิจเป็นทนายความหรือสำนักงานทนายความให้จดทะเบียนกับคณะกรรมการสภาพทนายความ

๓. ข้อห้ามในการทวงถามหนี้

๓.๑ ห้ามทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้

๓.๒ การติดต่อกับบุคคลอื่นทำได้เพื่อสอบถามสถานที่ติดต่อลูกหนี้เท่านั้น โดยผู้ทวงถามหนี้ต้องแจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล ไม่ใช่ภาษา สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจบนซองจดหมายหรือในหนังสือหรือในสื่ออื่นใดที่ทำให้เข้าใจว่าติดต่อกับลูกหนี้ ไม่ติดต่อหรือแสดงตนที่ทำให้เข้าใจผิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อของลูกหนี้ และไม่แจ้งความเป็นหนี้ของลูกหนี้ เว้นแต่ บุคคลอื่นนั้นเป็นสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของลูกหนี้ และได้สอบถามถึงสาเหตุของการติดต่อ

๓.๓ การติดต่อกับลูกหนี้ ต้องติดต่อตามสถานที่ที่ได้แจ้งไว้ ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ติดต่อกันในเวลา ๐๘.๐๐ น. ถึง ๒๐.๐๐ น. และในวันหยุดราชการ เวลา ๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. โดยแจ้งให้ลูกหนี้ทราบถึงชื่อผู้ให้สินเชื่อ และจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้ แสดงหลักฐานการรับมอบอำนาจให้รับชำระหนี้จากผู้ให้สินเชื่อต่อลูกหนี้ด้วย และเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้แล้วให้ผู้ทวงถามออกหลักฐานการชำระหนี้แก่ลูกหนี้

๓.๔ ไม่กระทำการในลักษณะข่มขู่ใช้ความรุนแรง ใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่น ลูกหนี้หรือบุคคลอื่น เปิดเผยความเป็นหนี้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ติดต่อลูกหนี้เกี่ยวกับหนี้โดยใช้ไปรษณียบัตร เอกสารเปิดผนึกหรือ โทรสาร หรือใช้ภาษา สัญลักษณ์ ชื่อทางธุรกิจบนซองจดหมายหรือในหนังสือที่ทำให้เข้าใจว่าติดต่อกับลูกหนี้ และทวงถามหนี้ในลักษณะอื่นตามคณะกรรมการประกาศกำหนด

๓.๕ ห้ามทวงถามหนี้ในลักษณะที่เป็นเท็จหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิด โดยแสดงหรือใช้เครื่องหมาย เครื่องแบบ หรือข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการทวงถามหนี้ นั้นทำโดยทนายความ สำนักงานกฎหมาย แสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี ถูกอายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน ติดต่อกับหรือแสดงให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือเงินเดือน หรือดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต

๓.๖ ห้ามทวงถามหนี้ในลักษณะไม่เป็นธรรม โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเกินกว่าอัตราที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด หรือการเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็ค ทั้งที่รู้อยู่ว่าลูกหนี้อยู่ในสถานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

๓.๗ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ รวมถึงห้ามทวงถามหนี้ หรือสนับสนุนการทวงถามหนี้ เว้นแต่เป็นการทวงถามหนี้ของตน สามี ภรรยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของตน

๔. การกำกับดูแลผู้ทวงถามหนี้

๔.๑ คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ มีอำนาจหน้าที่ เช่น ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด และคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองและสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจ เสนอแนะคณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองหรือช่วยเหลือลูกหนี้ในด้านอื่นๆ เป็นต้น

๔.๒ คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับการกำกับดูแลการทวงถามหนี้ของผู้ให้สินเชื่อซึ่งเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด และคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร ติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้ทวงถามหนี้ที่เป็นนิติบุคคล ประสานกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบผู้ทวงถามหนี้หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔.๓ คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่น พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ รายงานการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อคณะกรรมการทุกสามเดือน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้ที่ทำการปกครองจังหวัด รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด เป็นสำนักงานรับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดังกล่าว ติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้ทวงถามหนี้หรือกำกับดูแลการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ประสานกับหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมวิธีการทวงถามหนี้ที่ถูกต้องและเหมาะสม

๔.๔ คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่น พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ รายงานการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อคณะกรรมการทุกสามเดือน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลรับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร เป็นสำนักงานรับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดังกล่าว ติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้ทวงถามหนี้หรือกำกับดูแลการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ประสานกับหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมวิธีการทวงถามหนี้ที่ถูกต้องและเหมาะสม

๕. การร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้

สามารถร้องเรียนได้ที่กรมการปกครอง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ทำการปกครองจังหวัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ว่าการอำเภอและสถานีตำรวจทั่วประเทศ

๖. บทกำหนดโทษ

๖.๑ โทษทางปกครอง เช่น การติดต่อกับบุคคลอื่นหรือติดต่อกับลูกหนี้โดยไม่แสดงตน ติดต่อก่อนเวลาที่กำหนด เรียกค่าธรรมเนียมเกินอัตรา โดยผู้ที่ฝ่าฝืนจะมีปรับทางปกครองไม่เกิน ๑ แสนบาท โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ทั้งนี้ คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด และคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ได้ เมื่อปรากฏว่า ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เคยถูกลงโทษปรับทางปกครองและถูกลงโทษซ้ำอีกจากการกระทำความผิดอย่างเดียวกัน หรือกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้

๖.๒ โทษอาญา

(๑) จำคุกไม่เกิน ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๑ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ประกอบธุรกิจโดยไม่จดทะเบียนเปิดเผยความเป็นหนี้กับบุคคลอื่น ใ้วาจาดูหมิ่น จูใจให้ลูกหนี้ออกเช็ค)

(๒) จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับไม่เกิน ๓ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ทำให้เชื่อว่าเป็นการกระทำของนายความ ทำให้เข้าใจว่าจะถูกดำเนินคดีจะถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน)

(๓) จำคุกไม่เกิน ๕ ปี ปรับไม่เกิน ๕ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ข่มขู่ ใช้ความรุนแรง ใช้ข้อความเครื่องหมาย สัญลักษณ์ เครื่องแบบที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบธุรกิจทวงถามหนี้หรือทวงถามหนี้ที่ไม่ใช่หนี้ของตน)

๗. บทเฉพาะกาล

ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้อยู่ก่อนวันที่ พ.ร.บ. นี้มีผลใช้บังคับ ให้ยื่นขอจดทะเบียนภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ พ.ร.บ. นี้มีผลใช้บังคับ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการคลัง

มิถุนายน ๒๕๕๘